

Hapishanelerden Gelen Koronavirüs (COVID-19) Kaynaklı Şikayetler / 15 – 28 Nisan

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'ne 15-28.04.2020 tarihleri arasında danışma hattından gelen şikayetler, hapishanelerin ve mahpusların bilgileri gizli tutularak raporlanmıştır. Bu süreçte 68 farklı hapishaneden başvuru alınmıştır. Bu 68 kurumun 31'i kapalı ceza infaz kurumu, 37'si açık ceza infaz kurumudur. Hazırlanan raporlar belirtilen tarihleri kapsar ve bu tarihlerdeki güncel şikayetleri içerir. Raporları karşılaştırarak hangi şikayetlerin süreç içerisinde azaldığını, hangi konularda yeni başvuruların eklendiğini takip edebilirsiniz. Bu raporla birlikte de risk grubunda olan hasta mahpusların güncel sağlık sorunlarına, şikayetlerine ve taleplerine yer verilecektir. Bilgilerinin paylaşılmasını isteyen hasta mahpusların durumlarını vaka başlığından okuyabilirsiniz.

Hapishanelerde Kapasite Sorunu

Hapishanelerde kapasite sorunu uzun süredir devam etmektedir ve mahpuslar bu sebeple birçok sorun yaşamaktadır. Aşağıda belirtilen sorunlara ek olarak kapasitenin fazla olmasından kaynaklı birçok ihlal başvurusunun öne çıktığı söylenebilir. Mahpuslar koşullarının kalabalık olduğunu, yatakların birbirlerine yakın mesafede olduğunu ve bu yakınlıkta uyumak zorunda kaldıklarını, sosyal mesafe koyamadıklarını, ortak alanlar ve yemekhanelerde çok fazla mahpusun bir araya gelmek zorunda kaldığını aktarmışlardır. Aynı zamanda bazı hapishanelerde bahçenin havanın soğuk olmasından da kaynaklı belirli saatlerde kapatılması, mahpusların hareket alanını kısıtlamış ve aynı zamanda, kapasitenin üstünde mahpusun birbirlerine yakın şekilde aynı alanı kullanmasına neden olmuştur.

Hapishanelerin Genel Durumu ve Hijyen Önlemleri

- Dezenfekte amaçlı bazı hapishanelerde ilaçlama yapılırken bazılarında yapılmadığı,
- Bazı hapishanelerde yalnızca hapishanenin dışının ilaçlandığı, mahpusların kullandığı ortak alanlarda ilaçlama yapılmadığı,
- Birçok hapishanede düzenli temizliğin hala yapılmadığı, mahpusların kendi imkanları ile hapishanelerin ortak alanlarını temizlediği,
- Bazı koşulların dezenfekte edilmemesine rağmen koşulların mükemmel koşulların dezenfekte edildiğine ilişkin kağıt imzalatıldığı,
- Koridorlara dezenfekte malzemesi koyan hapishanelerin sayısının oldukça az olduğu,

- İnfaz koruma memurlarının bazı hapisanelerde maske takarlarken bazı hapisanelerde takmadıkları veya bir kısmının taktığı,
- İnfaz koruma memurlarının sayım dışında mahpuslara yaklaşmadığı ve bazı hapisanelerde mahpuslara ayakta omuz omuza sayım yaptırıldığı,
- Bazı hapisanelerde önlem amacıyla günde bir kez sayım yapıldığı,
- İnfaz koruma memurlarının bazı hapisanelerde mahpusların yemeklerini kapıya bıraktığı, mahpusla temas etmediği,
- Bazı kapalı hapisanelerde pencere sayısının az olması sebebiyle havalandırmanın yeterince sağlanmadığı,
- Dezenfektanların kantinde 10-45 TL arasında değişen ücretlerle satıldığı,
- Bazı açık hapisanelerde yemekhanelerin yeterince temizlenmediği, hijyenik olmadığı ve çok fazla mahpusun kullanmak zorunda olduğu,
- Kantindeki ürünlerin pahalı ve ürün çeşitliliğinin az olduğu,
- Firar gerekçe gösterilerek bazı açık hapisanelerin bahçelerinin tel örgü ile kapatılarak açık alanların kısıtlandığı belirtilmiştir.

Mahpusların Hijyeni

- Bazı hapisane idareleri koğuşlara sabun ve çamaşır suyu dağıtırken bazı hapisanelerde sabunun ücretsiz dağıtılmadığı,
- Mahpuslara maske sağlanmadığı,
- Bazı hapisanelerde maskelerden ücret istenildiği,
- Ücretsiz temizlik malzemesinin sağlanmadığı, ücretini ödeyemeyen, maddi durumu iyi olmayan mahpuslara da malzemenin sağlanmadığı,
- Bazı hapisanelerde ise kolonya ve alkol içeren hiçbir ürünün verilmediği,
- Birçok hapisanede tuvaletlere dezenfektan konulmadığı,
- Birçok hapisanede İKM'lere dezenfektan dağıtıldığı ve mahpusların talep etmesine rağmen dezenfektana erişemedikleri,
- Banyoların kirli olduğu,
- Bazı hapisanelerde her koğuşa 1 saat banyo izni verildiği, diğer vakitlerde banyoların kilitlendiği,
- Lavabo sayısının az olduğu,
- Suların sık sık kesildiği, sıcak suyun sınırlı ve belirli zamanlarda verildiği belirtilmiştir.

Beslenme

- Açık hapisanelerin izinler sebebiyle boşaltılması ile açık hapisanelerde hazırlanan yemeklerin dağıtımında sorunlar yaşandığı, kapalı hapisanelere verilen yemeklerin kısıtlı ve kalitesiz olduğu, hijyenik olmadığı,
- Yemeklerin tüm mahpusların ihtiyacını karşılamada yetersiz olduğu, bazı hapisanelerde yemeklerin kısa sürede tüketildiği,
- Bazı hapisanelere virüs taşıyacağı endişesiyle taze sebze girişinin yasaklandığı, ek gıdanın sağlanmadığı, ücretini vererek dahi ek gıdaya erişmenin mümkün olmadığı,

- Diyet yemek verilmediği,
- Vitamin sağlanmadığı,
- Limon, sarımsak, soğan ve sirke gibi ürünlerin sınırlı sayıda geldiği belirtilmiştir.

Sağlık hakkına erişim

- Hasta, yaşlı ve risk grubuna giren mahpuslar için önlemler alınmadığı, maske ve temizlik malzemesinin dağıtılmadığı, mahpusların önlemlerini kendileri aldığı,
- Bazı hapishanelerde doktorun revire gelmediği,
- Bazı hapishanelerde mahpusların revire çıkarılmadığı, bunun yerine kendilerine hastalıklarının kapıdan sorularak alınan cevaplar doğrultusunda ilaç verildiği, Mahpuslar revire çıksalar da tüm ilaçlara erişemediklerini,
- Kronik hasta mahpusların hastane sevkı olmasa da raporlarının yenileneceği kararna uyulmadığı,
- Bazı mahpusların yeşil reçeteli ilaçlara erişemediği, bu nedenle mahpusların kendilerine ve çevrelerine zarar verme riski olduğu,
- Bazı hapishanelerde hastane sevklerinin ve tedavilerin durdurulduğu,
- Hastaneden dönüşte 14 gün boyunca karantinada kalarak virüs kapma riskinin artacağı endişesiyle genel olarak tüm mahpusların hastaneye sevk konusundaki endişelerinin arttığı, hayatlarını tek başına idame ettiremeyen mahpusların da karantinada ihtiyaçlarını nasıl gidereceklerini bilemedikleri için hastaneye sevk olmak istemedikleri,
- Hastaneye gitmek zorunda kalan ağır hasta mahpusların hastaneden döndükten sonra karantinada tutulduğu ve ihtiyaçlarını tek başına karşılayamadıkları için birçok problem yaşadıkları belirtilmiştir.

Vakalar

- Mehmet Salih Filiz - Ödemiş T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

23 yaşında bağırsak kanseri tanısı kondu. Tedavisi devam ederken Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Ödemiş T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna zorunlu sevk edildi. 1 aydır Ödemiş T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalıyor. Ödemiş T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kaldığı süre zarfında sağlığı kötüye gitti. Akciğerleri iyi değil ve sürekli kan kusuyor. Özel bir mama ile besleniyor. İlaçları Avrupa'dan geldiği gerekçesiyle kendisine verilmiyor. Maske ve temizlik malzemesi sağlanmamış. Bulunduğu koğuşta sosyal mesafe imkanı yok. Kendisini gören doktor acil hastane sevkı istemesine rağmen hastane sevkleri yapılmadı. Hastane sevkı yapılabilmesi için Filiz'den koronavirüs bulaşması ve herhangi bir sağlık ihlali durumunda yetkililerin bu durumu kabul etmeyeceğini içeren bir dilekçe imzalaması istendi. Ailesi ve kendisi hastaneye sevk olduktan sonra 14 gün hapishanede karantinada kalması gerekeceği ve tek başına hayatını idame ettiremeyeceği için hastaneye sevk olması konusunda endişeli.

- Sabri Kaya - Osmaniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

55 yaşında. Üç kalp kapakçığında çürüme var. Koronavirüs salgını öncesinde hastaneye kaldırıldı ve yoğun bakımda tedavi edildi. Tedavinin ardından kaldığı hapishaneye döndü. Hapishanede 1 hafta sonra tekrar durumu kötüleşti ve tekrar hastaneye götürülerek yoğun bakıma alındı. Ailesi, Cumhuriyet Başsavcılığı'na Kaya'nın infazının durdurulması için başvuruda bulundu fakat aylardır olumlu cevap alamadılar. Ailesi Kaya'nın sağlık durumu sebebiyle hapishanede kalmaya devam etmesinden endişeli.

- Deniz Yıldırım - Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

4 yıldır tutuklu. Bağırsak ve kolon kanseri. 31 Ocak tarihinde ameliyat oldu. İnce bağırsağının bir kısmı dışarıda. 9 Mart'ta kemoterapiye başladı ve kemoterapisi devam ediyor. Karantinede yalnız tutuluyor fakat ihtiyaçlarını tek başına gideremiyor. Ailesi herhangi bir sağlık problemi ile karşılaştığında yanında müdahale edecek kimse olmaması sebebiyle tek tutulmasının bir sorun olduğu belirtiyor.

- Abdulsamet Durak - Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Kalp krizi geçirdi. Hastanede anjiyo oldu ve var olan iki stentine ek olarak iki stent daha takıldı. Hastanede kaldığı 3 gün boyunca kelepçeli olarak tedavisi devam etti, psikolojik şiddete maruz kaldı. Hapishanede yeterli bakım sağlanamayacağını düşündüğü için bypass olmadı. Şu an hapishanede karantinede tutuluyor. Koğuşunda kalan bir arkadaşı yanında kalıyor ve bakımını sağlıyor.

Alman Yeni Önlemler ve Şikayetler

- Alman yeni önlemlerle birlikte ziyaret hakkı yerine geçen telefon görüşünün haftada bir veya iki kere olmak üzere toplamda 20 dakika yapıldığı,
- Bazı hapishanelerde mahpuslara yönelik kötü muamelenin ve psikolojik baskının arttığı,
- Bazı hapishanelerde mahpusların mektup göndermesinin ve dilekçe yazmasının engellendiği, dışarıdan gelen mektup ve gazetelerin mahpuslara verilmediği,
- İzne çıkarılması planlanan mahpusların evlerine gidebilmek için otobüs kullanmaları gerektiği, otobüs biletlerini alma konusunda maddi olarak zorlandıkları,
- Şehirlerarası otobüs firmalarının biletler için yüksek ücretler istedikleri,
- Bazı hapishanelerde koronavirüs önlemi olarak uygulamaya konulan izne çıkma hakkından maddi imkansızlıklar sebebiyle yararlanamayan mahpuslara kurumda kalmaya devam edecekleri söylendiği,
- Bazı hapishanelerde mahpusların talebinin dışında hesaplarında bulunan paranın bilet ücreti için ayrıldığı ve hesaplarındaki paraya ihtiyaçları olmasına rağmen erişemedikleri,
- Bazı valiliklerin bilet ücretini ödeyemeyen mahpuslara maddi destek sağladığı belirtilmiştir.